Examenul național de bacalaureat 2027

Proba E. a)
Limba şi literatura română

Model

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocaţională – Profilul pedagogic

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I (50 de puncte)

Citeşte, cu atenție, textul de mai jos.

Nu vreau să sar de la una la alta, dar nu mă pot opri să fac câteva reflecții despre faptul că noi nu citim neapărat toată viața aceleași lucruri și în același fel. În funcție de vârstă sau de altceva, se întâmplă să ne schimbăm preferințele. Uneori joacă un rol și hazardul.

Eram în ultimul an de liceu la Sibiu când am întâlnit pentru prima oară un scriitor în carne și oase. Îl chema Paul Constant și publicase un roman istoric, *Iancu Jianu*, care se bucurase de oarecare succes. Îl remarcasem mai demult, în colțul Parcului Astra, dinspre strada Tribunei. Pufăia din pipa de care nu se despărțea niciodată, privind oarecum absent la forfota din jur. Profesoara noastră de română l-a invitat să ne vorbească despre literatură. Nu era, ca azi, un lucru obișnuit. În toată școala nu am mai avut un astfel de invitat. Era un ins mai degrabă șters, deloc vorbăreț, căruia nu părea să i se fi întâmplat cine știe ce în viață. Avea aproximativ vârsta tatălui meu și chiar se cunoșteau. De la tata dețin câteva din informațiile despre el, care mă ajută să-i creionez portretul. În ciuda unei biografii fără evenimente, știuse să povestească în roman cele mai variate peripeții, denotând o experiență pe care pretindea că n-o are. Când am auzit că vine la școală, mărturisesc a mă fi așteptat la un alt personaj. Prototipul* scriitorului îl reprezenta pentru mine un prieten al părinților mei, care ne istorisea tot soiul de năzdrăvănii din viața lui, care semăna cu a unui aventurier de mare clasă. De scris, nu scria însă nimic. Asta mă nedumerea. Paul Constant, în schimb, ne-a spus fără fasoane că s-a mișcat rareori din colțul bulevardului unde-l vedeam zilnic. Se ducea acasă doar când avea chef să scrie.

Iată, mi-am zis, a trăi palpitant e una și a fi scriitor e alta. De unde și-o fi scoțând totuși scriitorul materialul operei sale? Mi-am luat inima în dinți și l-am întrebat. Mi-a explicat laconic*: din imaginație. Vasăzică, am întrebat din nou, gâtuit de emoția care depășea răspunsul prompt, imaginația este un sac fără fund pe care un scriitor îl poate lua cu el oriunde. A râs, înveselit de mania mea pentru comparații, și a precizat: cu condiția să nu-și uite acasă hârtia, creionul și ascuțitoarea. Rareori un răspuns m-a făcut mai fericit. [...] Urmarea a fost un imbold neașteptat de a scrie. Am procedat întocmai (dar asta n-aveam s-o aflu decât peste mai multe decenii) ca protagonistul lui Mircea Eliade din *Romanul adolescentului miop*, care credea că e de ajuns să scrie despre sine [...]. Am împuiat capul tuturor cu producțiile mele în proză, căci la versuri renunțasem. Entuziasmul majorității a fost modic. Nu pot uita zâmbetul condescendent* (care mă irita până la lacrimi) și care însemna: ei, copilării, când va cunoaște viața, va avea ce să scrie.

Nicolae Manolescu, *Cititul și scrisul*

**prototip* – model desăvârșit, tipar
**laconic* – scurt, concis
**condescendent* – binevoitor

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerinţe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al cuvântului *obișnuit* și al secvenței *de ajuns*. **6 puncte**
2. Menționează persoana de la care Nicolae Manolescu află detalii despre Paul Constant, utilizând informațiile din textul dat. **6 puncte**
3. Precizează o atitudine a lui Nicolae Manolescu, manifestată în timpul întâlnirii cu Paul Constant, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă din textul dat. **6 puncte**
4. Explică un motiv pentru care Paul Constant nu se încadrează în tiparul scriitorului, în concepția lui Nicolae Manolescu. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, o reacție a celorlalți față de creațiile în proză ale lui Nicolae Manolescu, așa cum reiese din textul dat. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă este important sau nu ca, în cadrul școlii, să se organizeze întâlniri cu oameni care au succes în diferite domenii de activitate, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din volumul *Cititul și scrisul* de Nicolae Manolescu, cât și la experiența personală sau culturală. **20 de puncte**

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:
– formularea unei opinii faţă de problematica pusă în discuţie, enunţarea şi dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; 14 puncte
– utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), aşezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea numărului minim de cuvinte. 6 puncte

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea (10 puncte)

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, perspectiva narativă din textul de mai jos.

Marioara mi-a adus un plic, pe care era adresa mea, cu numele scris greșit, Elena în loc de Ilinca Dima. Un plic de hârtie cartonată, nelipit. Înăuntru, o invitație: „Pictorul Petre Barbu vă roagă să onorați cu prezența dumneavoastră vernisajul expoziției...".

Am rămas în picioare, uluită. De unde știa Petre Barbu că exist și, dacă i-a pomenit cumva Diana de mine, pe vremea întâlnirii lor la Mangalia, cum de-și mai amintea, fie și greșindu-mi numele? Citesc și recitesc nedumerită: „Vineri, 15 martie, ora 12." Oare azi e vineri?

Am vrut să iau ziarul să văd în câte suntem, dar, zăpăcită, m-am repezit la fereastră. Ploua mărunt. Mi-am făcut socoteala că, în douăzeci de minute, mă pot îmbrăca și, cu un taxi, pot ajunge la timp. (Abia mai târziu mi-am dat seama că la un vernisaj nu e necesar să fii punctual ca la gară.)

Cella Serghi, *Pânza de păianjen*

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 6 puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuaţia – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *particularități de construcție a unui personaj într-o dramă studiată.*

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:
– prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales;
– evidențierea unei trăsături a personajului ales, prin două scene/secvențe comentate;
– analiza a două componente de structură și/sau de limbaj ale dramei studiate, relevante pentru construcția personajului ales (de exemplu: acțiune, modalități de caracterizare, notațiile autorului, conflict dramatic, registre stilistice, limbaj, act, scenă etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.
Pentru **conţinutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerinţă/reper).
Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuaţia – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus.